

Osvrt na suradnju Grgura Bučića s Ernestom Haeckelom

Kada je Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti izdala svoj zbornik »Rasprave i građe za povijest nauka« — knjiga I, 1963. — u njemu je tiskana moja rasprava »O životu i radu Grgura Bučića«, str. 207—259, a na strani 236 nalazi se odjeljak pod A) MJESINCI (*Coelenterata*), koji glasi: »O polipima i meduzama Bučić nije ništa napisao, ali su ga interesirale i te životinje. Nađeni su mnogi crteži koji ih predstavljaju. Dakle, ulazio je u njihovo upoznavanje. Šteta što o tome nije ništa zabilježio, već je samo skupljao taj materijal za Haeckela, koji to spominje u svojoj knjizi „Das System der Medusen“ I. T., Jena 1880, VIII Ordnung: *Discomedusae*, 606, *Species: Drymonema dalmatina*, Haeckel; Fundort Mittelmeer: Küste von Dalmatien, Insel Lesina, Gregor Bucchich. A u drugoj njegovoj knjizi „Das System der Medusen« I. Jena 1881., u predgovoru stoji: „VII an der dalmatinischen Küste, auf der Insel Lesina (Frühjahr 1871).“ Dalje, u zahvali je štampano da su mu pomagali pri skupljanju materijala: „... auf der Insel Lesina Don Gregorio Bucchich und Padre Buona Grazia.“*

— U raznovrsnoj zaostavštini pok. Grgura Bučića nađen je separatni otisak na njemačkom jeziku o saopćenju na sjednici Društva za medicinu i prirodne znanosti u Jeni, održane 23. srpnja 1880. godine, koji je Bučićeva rodbina poslala doktoru Tomi Gamulinu, direktoru Instituta za biologiju mora u Dubrovniku, koji ga je preveo na hrvatski jezik i poklonio Centru za zaštitu kulturne baštine u Hvaru, da ga priključi ostaloj znanstvenoj zaostavštini Grgura Bučića, koja se čuva u Prirodoslovnom kabinetu doktora Grgura Bučića pri ovom Centru.

Taj prijevod glasi: »*Drymonema dalmatina*, koju je pronašao gospodin Grgur Bučić i poslao u 4 dobro očuvana i lijepa primjerka, predstavlja jedan novi i neobični rod *Cyaneida*, koja familija je do sada bila nepoznata u Sredozemnom moru. Rub umbrele ove vrste je vrlo sličan mnogim *Rhizostonama*, a razlikuje se od svih ostalih

* Napomena: Haeckel je ovdje vjerojatno u žurbi učinio lapsus pa ispred Bučićeva imena napisao »Don«, misleći valjda na Napuljski način oslovljavanja, koji je poznavao, i umjesto vlastitog imena Bonagrazia napisao Buona Grazia. Bilo je to ime veoma učenog franjevca koji je sa Haeckelom surađivao. Ovaj zadnji je iako ateist, 1871. stanovao u Franjevačkom samostanu (v. Vinko Velnić: O. Bonagracija Maroević, Prilozi povijesti otoka Hvara III, str. 123).

Cyaneida po brojnim kratkim rascijepkanim privjescima. Vrlo veliki i brojni tentakuli su rijetko po cijeloj subumbrelji raspoređeni i stoje u dubokim brazdama između radialnih centrifugalno granajućim galertastim prečkama. Osjetne glavice (8) su jako udaljene od ruba umbrele. Ustni privjesci i gonade su iste kao kod *Cyanea*.

II. *Subordo: Discomedusae Semaestomae.*

Drymonema dalmatina. Haeckel, Insula Lesina, Dalmatiae.

Familija: *Ulmaridae*.«

— Time što je Haeckel referirao u Jenskom društvu za medicinu i prirodne znanosti o ovom mješincu, kojom je prilikom iznio da mu ga je poslao Grgur Bučić, odao je veliko priznanje čovjeku s kojim je godinama surađivao. Nije prešutio kako običavaju učiniti poneki sebični naučenjaci ističući samo sebe, a zanemarujući da iznesu tko im je ulovio i poslao dotični materijal. Naime, Haeckel je pored znanstvenog naziva mješinca naznačio lokalitet ulova, tj. more pred gradom Hvarom i ime nalazača Grgura Bučića.

Ovom prilikom se moli ukoliko još neko ima bilo šta od pisane riječi u vezi našeg velikog prirodoslovca Grgura Bučića, dotični materijal dostaviti ili povjeriti navedenom Centru u Hvaru, kako bi se i to obradilo i objavilo jednog dana da se upotpuni vrijednost Bučićevih prirodoslovnih istraživanja.